

Főoldal > ... > Pénzügyek/Pénzbeli Követelések > Fizetéseképtelenség/csőd > Portugal

Fizetéseképtelenség/csőd

 Portugália

Tartalomszolgáltató:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

Előzetes megjegyzés:

Az alábbiakban szereplő információk jogi alapját a 2004. március 18-i 53/2004. sz. törvényerejű rendelettel jóváhagyott és legutóbb a 2022. augusztus 25-i 57/2022. sz. törvényerejű rendelettel módosított Código da Insolvência e da Recuperação de Empresas (a vállalkozások fizetéseképtelenségéről és helyreállításáról szóló törvénykönyv, a továbbiakban portugál rövidítése alapján: CIRE) képezi.

1 Ki ellen indítható fizetéseképtelenségi eljárás?

A következőkkel szemben indítható fizetéseképtelenségi eljárás: bármely természetes vagy jogi személy, valamint a nyugvó hagyaték; jogi személyiséggel nem rendelkező társaságok és különbizottságok; polgári jogi társaságok; kereskedelmi társaságok vagy kereskedelmi formában működő polgári jogi társaságok, a létrehozásukról szóló szerződés végleges bejegyzésének napjáig, a bejegyzésüket megelőzően; egyéni korlátolt felelősségű vállalkozások; és minden egyéb önálló vagyon (a CIRE 2. cikke (1) bekezdésének a)–h) pontja).

A közjogi jogi személyek és az állami vállalatok, a biztosítók, a hitelintézetek, a pénzügyi vállalatok, a harmadik személyek tulajdonát képező pénzeszközöket és értékpapírokat kezelő befektetési vállalkozások, valamint a kollektív befektetési vállalkozások ellen nem indítható fizetéseképtelenségi eljárás, mivel az összegegyeztetetlen az említett szervezetekre vonatkozó különös szabályokkal (a CIRE 2. cikkének (2) bekezdése).

2 Mik a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának feltételei?

Ha az adósok nem képesek teljesíteni valamennyi fennálló kötelezettségüket (a CIRE 3. cikke).

A fizetéseképtelenségi eljárás célja a hitelezőknek a fizetéseképtelenségi tervben rögzített eljárás útján (vagy ilyen terv hiányában a fizetéseképtelen adós vagyonának felszámolása útján) történő kielégítése és a hitelezők által felhalmozott bevételek felosztása (a CIRE 1. cikkének (1) bekezdése).

Ha az adós vállalkozás gazdasági nehézségekkel küzd, vagy a fizetéseképtelenség közvetlen veszélye fenyegeti, speciális revitalizációs eljárás megindítását kérheti a bíróságtól (a CIRE 17-A-17-I. cikke).

Ha bármely más típusú adós gazdasági nehézségekkel küzd, vagy a fizetéseképtelenség közvetlen veszélye fenyegeti, fizetési megállapodásra irányuló különös eljárás megindítását kérheti a bíróságtól (222-A-222-J. cikk).

3 Mely a vagyontárgyak képezik a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét? Miként kezelik az adós által a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően szerzett vagy rá háruló vagyontárgyakat?

A fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon az adósnak a fizetéseképtelenség megállapításakor fennálló összes vagyonából áll.

Afizetéseképtelenségi eljárás során megszerzett, pénzzé tehető vagyontárgyak és vagyoni jogok – például tulajdonjog, használati jogok, tulajdonjog-fenntartás stb. (a CIRE 46. cikkének (1) bekezdése) – szintén a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét képezik.

Ha a fizetéseképtelen fél házasság, és közös vagyonnal rendelkezik, a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon magában foglalja a házastársi közös vagyon megfelelő részét is.

4 Milyen jogok illetik meg az adóst, illetve a fizetéseképtelenségi szakértőt?

Ha a fizetéseképtelenségi eljárás vállalkozás ellen folyik, a fizetéseképtelenség tárgyában hozott ítélet szerint maga az adós is elláthatja a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon kezelésének a feladatát (a CIRE 223. cikke), feltéve, hogy teljesülnek a CIRE 224. cikkében meghatározott feltételek.

A bíró által kijelölt vagyonfelügyelő (a CIRE 52. cikkének (1) bekezdése) kezeli a fizetéseképtelenségi eljárást, és abban központi szerepet tölt be.

A vagyonfelügyelő többek között a következőkért felel:

- annak előkészítéséért, hogy a fizetéseképtelen féllel szemben fennálló tartozások befizetésre kerüljenek a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonba, és
- a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét képező vagyontárgyak értékesítésének a felügyeletéért a bevételek hitelezők közötti felosztása, a fizetéseképtelen fél jogainak fenntartása és érvényesítése, valamint a vállalkozás további működésének a biztosítása érdekében, valamint lehetőség szerint a gazdasági helyzet további romlásának a megakadályozásáért (a CIRE 55. cikkének (1) bekezdése).

5 Milyen feltételek alapján lehet beszámításokat igényelni?

A fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonnal szemben fennálló követelésekbe a CIRE 99. cikkében foglalt követelmények teljesülése esetén beszámíthatók az említett fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonnal szemben fennálló tartozások.

Ez lehetővé teszi a fizetéseképtelenségi hitelezők számára, hogy követelésükbe beszámítsák a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonnal szemben fennálló tartozásokat annak érdekében, hogy a kölcsönös követeléseket el lehessen törölni. Ennélfogva a hitelező követelésének behajtására anélkül kerül sor, hogy a tartozását be kellene fizetnie a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonba, ezáltal pedig elkerülhető a hitelezők versengése.

Ez a módszer megkönnyíti a kifizetések teljesítését, és megelőzi az oda-vissza történő kifizetéseket.

A CIRE 99. cikkében foglalt általános szabályon kívül más jogi rendelkezések – a CIRE 102. cikke (3) bekezdésének e) pontja, 154. cikkének (1) bekezdése, 242. cikkének (3) bekezdése és 286. cikke – is rögzítik a beszámítás lehetőségét.

6 Milyen hatást gyakorol a fizetéseképtelenségi eljárás azokra a hatályos szerződésekre, amelyekben az adós szerződő fél?

A fizetéseképtelenségnek az adós hatályos szerződéseire gyakorolt hatásai az adott szerződés jellegétől függenek. Ezekről a hatásokról a CIRE 102–119. cikke rendelkezik.

Főszabály szerint a kétoldalú szerződéseket (amelyek mindkét fél tekintetében kötelezettségeket keletkeztetnek) ugyanúgy kell teljesíteni, és a felek közötti megállapodás feltételei fennmaradnak.

Azonban ha a fizetéseképtelenség megállapításának időpontjában a szerződést még nem teljesítették teljes mértékben, a teljesítést a vagyonfelügyelő által a szerződés teljesíthetőségéről hozott nyilatkozat kiadásáig fel kell függeszteni (a CIRE 102. cikkének (2) bekezdése). Ha a vagyonfelügyelő nem engedélyezi a szerződés teljesítését, egyik fél sem jogosult visszatérítésére a már teljesített kötelezettségeire tekintettel (a CIRE 102. cikkének (3) bekezdése).

Például:

- Adásvételi szerződés a tulajdonjog fenntartásával (ha a fizetéseképtelen fél az eladó): a másik fél kérheti a szerződés teljesítését, ha az érintett vagyontárgy a fizetéseképtelenség megállapításának időpontjában már átadásra került (a CIRE 104. cikkének (1) bekezdése).
- Előszerződés (ha a fizetéseképtelen fél az eladó): a szerződés teljesítése nem tagadható meg, ha az adott vagyontárgy tekintetében már a vevő javát szolgáló eseményekre került sor (ha az eladó már átadta az adott ingatlan kulcsait a vevőnek) – a CIRE 106. cikkének (1) bekezdése.

Ha az adós a fizetéseképtelenség megállapítását megelőző két évben a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonra nézve hátrányos cselekményeket hajtott végre (azaz olyan cselekményeket, amelyek korlátozzák, akadályozzák, hátráltatják vagy veszélyeztetik a hitelezők kielégítését), az ezzel kapcsolatos költségek a CIRE 120. és azt követő cikkeinek rendelkezései szerint rendezhetők.

7 Milyen hatást gyakorol a fizetéseképtelenségi eljárás az egyes hitelezők által indított eljárásokra (a folyamatban lévő peres eljárások kivételével)?

A fizetéseképtelenség megállapítása többek között a fizetéseképtelenségi hitelezők által kezdeményezett minden olyan végrehajtási eljárás vagy intézkedés felfüggesztésével jár, amely hatással lehet a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét képező vagyontárgyakra, továbbá megakadályozza, hogy a fizetéseképtelenségi hitelezők végrehajtási eljárást kezdeményezzenek vagy folytassanak (a CIRE 88. cikkének (1) bekezdése): például ha a fizetéseképtelen fél jövedelme zárlat hatálya alatt áll, azt a fizetéseképtelenség megállapításakor felfüggesztik.

A fizetéseképtelen adóst érintő felfüggesztett keresetek azonban megszűnnek a fizetéseképtelenség megállapításakor és a fizetéseképtelenségi eljárásnak a vagyon végleges felosztása útján vagy a vagyon elégtelensége miatt történő lezárásakor (a CIRE 88. cikkének (3) bekezdése).

A fizetéseképtelenség megállapítása folytán a fizetéseképtelen fél minden olyan kötelezettsége azonnal esedékessé válik, amelyre nem vonatkozik felfüggesztő feltétel (a CIRE 91. cikkének (1) bekezdése).

A fizetéseképtelenséget megállapító ítélet következtében minden olyan elévülési idő felfüggesztésre kerül, amelyet az adós az eljárás során megtámadhat (a CIRE 100. cikkének (1) bekezdése).

8 Milyen hatást gyakorol a fizetéseképtelenségi eljárás a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának pillanatában folyamatban lévő peres eljárások lefolytatására?

A fizetéseképtelenség megállapítását követően az adóssal szemben indított és a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonnal kapcsolatos valamennyi eljárás összevonható a fizetéseképtelenségi eljárással, ha azt a vagyonfelügyelő a pergazdaságosság elvére hivatkozva kéri (a CIRE 85. cikkének (1) bekezdése). Ennélfogva valamennyi kereset tekintetében a vagyonfelügyelő jár el a fizetéseképtelen fél képviselőjében, akkor is, ha ahhoz az ellenérdekű fél nem járul hozzá (a CIRE 85. cikkének (3) bekezdése).

9 Mik a hitelezők fizetéseképtelenségi eljárásban való részvételének fő jellemzői?

A fizetéseképtelenségi hitelezők aktívan részt vesznek az eljárásban, és az ítéletben meghatározott, legfeljebb 30 napos határidőn belül kötelesek benyújtani a követeléseiket (a CIRE 36. cikke (1) bekezdésének j) pontja és 128. cikkének (1) bekezdése).

Fizetéseképtelenségi hitelezőnek minősül minden olyan személy, aki a fizetéseképtelen féllel szemben vagyoni követeléssel rendelkezik, vagy a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét képező vagyontárgyakkal biztosított követeléssel rendelkezik, feltéve, hogy az adott követelés a fizetéseképtelenség megállapítása előtt keletkezett.

A fizetéseképtelenség megállapításától kezdve minden kifizetést a hitelezők részére kell teljesíteni a fizetéseképtelenségi eljárás keretében, ami biztosítja, hogy a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonnal szemben ne lehessen végrehajtási eljárást indítani és lefolytatni.

A hitelezők a CIRE 72. cikkének (1) bekezdésével összhangban jogosultak részt venni a hitelezői gyűlésen.

A követelések egy szavazatot biztosítanak minden egyes euró vagy annak töredéke után, ha az adott követeléseket már elismerte a követeléseket ellenőrző és rangsoroló melléklet vagy egy későbbi ellenőrző intézkedés keretében hozott jogerős határozat, vagy ha a hitelező a CIRE 73. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában meghatározott mindkét feltételt teljesíti.

10 Mi módon használhatja vagy értékesítheti a fizetéseképtelenségi szakértő a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét képező vagyontárgyakat?

A vagyonfelügyelő a CIRE 149., 150., 157. és 158. cikke alapján használhatja vagy értékesítheti a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét képező vagyontárgyakat.

A fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét képező vagyontárgyak értékesítése elengedhetetlen a követelések kielégítéséhez. Ez a vagyonfelügyelő feladata, aki e tekintetben szabadon dönthet.

Miután a fizetéseképtelenség tárgyában hozott ítélet jogerőre emelkedett, és megtartották a vagyonfelügyelő jelentésének a megvizsgálására irányuló hitelezői gyűlést, a vagyonfelügyelő a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon javára lefoglalt összes vagyontárgyat értékesíti, feltéve, hogy a hitelezők az említett gyűlésen nem emeltek kifogást az értékesítés ellen (a CIRE 158. cikkének (1) bekezdése).

Az értékesítendő vagyontárgyak tekintetében dologi biztosítékkal rendelkező hitelezőknek véleményt kell nyilvánítani az adott értékesítés típusáról, továbbá tájékoztatást kell kapniuk az adott eszköz megállapított értékéről és a javasolt értékesítési árról; bizonyos feltételek esetén javasolhatják, hogy az adott eszközöket ők maguk vagy egy harmadik személy szerezzék meg (a CIRE 164. cikkének (2) és (3) bekezdése).

Az eszközök értékesítéséből befolyó bevételt – a napi kiadások fedezéséhez szükséges összegek kivételével – a vagyonfelügyelő által kiválasztott hitelintézetnél a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon kezelése céljából megnyitott folyószámlára kell befizetni (a CIRE 150. cikkének (6) bekezdése és 167. cikkének (1) bekezdése).

11 Mely követelések terjeszthetők elő az adósnak a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonával szemben és miként kezelendők a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően keletkező követelések?

1. A fizetéseképtelenségi követeléseknek három típusa van:

- i. biztosított és elsőbbségi;
- ii. hátrább rangsorolt; és
- iii. közöségi követelések.

A biztosított követelések olyan követelések, amelyeken biztosíték áll fenn, ideértve az elsőbbségi jogokat is, valamint a biztosított eszközök értékének erejéig beleértve a tőkét és a kamatokat is (a CIRE 47. cikkének (1) bekezdése). Vannak azonban olyan garanciák, amelyek a fizetéseképtelenség megállapításakor megszűnnek. Az ilyen garanciák jogosultjai elveszítik a biztosítékkal rendelkező hitelezői jogállásukat (a CIRE 97. cikke).

Az elsőbbségi követelések a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét képező vagyontárgyakra – ingó vagy ingatlan vagyona – vonatkozó általános elsőbbségi jogokkal járó követelések (a CIRE 47. cikke (4) bekezdésének a) pontja).

Az hátrább rangsorolt követelések a CIRE 48. cikkében felsorolt követelések, „kivéve, ha azokra általános vagy

különös elsőbbségi jogok vagy jelzálogok vonatkoznak, amelyek nem szűnnek meg a fizetési képtelenség megállapítását követően” (a CIRE 47. cikke (4) bekezdésének b) pontja).

Minden egyéb követelés közönséges követelésnek minősül (a CIRE 47. cikke (4) bekezdésének c) pontja).

12 Mik a követelések előterjesztésének, igazolásának és elfogadásának szabályai?

A fizetési képtelenségi hitelezőknek – ideértve az ügyészséget is – a fizetési képtelenség tárgyában hozott ítéletben meghatározott határidőn belül kérelmet kell benyújtaniuk a követeléseik ellenőrzése érdekében. A kérelmekhez csatolni kell az igazoló dokumentumokat, ha a hitelezők rendelkeznek ilyenekkel (a CIRE 128. cikkének (1) bekezdése).

A követelések benyújtására, ellenőrzésére és elfogadására vonatkozó szabályok a CIRE 128–140. cikkében találhatók.

13 Mik a vagyon értékesítéséből származó bevétel elosztásának szabályai? Miként rangsorolják a követeléseket és a hitelezők jogait?

A hitelezők kielégítésére vonatkozó szabályok a CIRE 172–184. cikke szerint a biztosított, az elsőbbségi, a közönséges és az alárendelt követelések eltérő kezelését írják elő.

Az említett cikkek a következőkről is rendelkeznek: arról a lehetőségről, hogy valamely harmadik fél tartozásának a kifizetése a jogok és a kötelezettségek átszállásához vezethet; valamint az adósok egyetemleges felelőssége esetén alkalmazandó szabályokról.

14 Mik a fizetési képtelenségi eljárás – különösen egyezség által történő – befejezésének feltételei és joghatásai?

A fizetési képtelenségi eljárás lezárható:

- a végleges felosztást követően,
- a fizetési képtelenségi tervet jóváhagyó ítélet meghozatalát követően,
- az adós kérelmére (ha már nem fizetési képtelen) – a CIRE 231. cikke,
- ha a vagyonfelügyelő megállapítja, hogy a fizetési képtelenségi eljárás alá vont vagyon nem elegendő a tartozások kiegyenlítéséhez – a CIRE 232. cikke.

A fizetési képtelenségi eljárás lezárását követően a fizetési képtelenséget megállapító határozat összes joghatása megszűnik, az adós visszaszerzi a vagyonával való rendelkezés jogát, és a vagyontárgyait eladhatja vagy elajándékozhatja. Ezt követően szabadon kezelheti a vállalkozását, és szabadon gazdálkodhat az eszközeivel (a CIRE 233. cikkének (1) bekezdése).

Ezenkívül fontos megemlíteni, hogy ettől kezdve a fizetési képtelenségi hitelezők adóssal szembeni jogérvényesítését csak a fizetési képtelenségi vagy fizetési tervekben foglalt rendelkezések korlátozhatják.

A fizetési képtelenségi eljárás befejezésének feltételeit és joghatásait a CIRE 231–234. cikke határozza meg.

15 Melyek a hitelezőket a fizetési képtelenségi eljárás befejezése után megillető jogok?

Főszabály szerint az eljárás befejezését követően a fizetési képtelenségi eljárás hitelezői az esetleges fizetési képtelenségi és fizetési tervekben, valamint a CIRE 242. cikkének 1. bekezdésében meghatározottakon kívül korlátozások nélkül gyakorolhatják jogaikat az adóssal szemben.

Jogaik gyakorlásához a végrehajtható okirat a fizetési tervet jóváhagyó ítélet és a követelést igazoló ítélet vagy adott esetben egy későbbi igazolási eljárásban hozott határozat lesz a fizetési képtelenségi tervet jóváhagyó

ítélettel együtt.

A CIRE 242. cikkének 1. bekezdése értelmében egy természetes személy kötelezettségeinek eltörlése esetén nem vezethető végrehajtás az adós azon vagyontárgyaira, amelyek a fizetésekre vonatkozó követelések vagyoni kezelésének időszaka alatt teljesítésére vannak szánva.

16 Ki viseli a fizetésekre vonatkozó eljárás során felmerült költségeket és kiadásokat?

A fizetésekre vonatkozó eljárással kapcsolatos költségek és kiadások a fizetésekre vonatkozó eljárás alá vont vagyoni tartozásának minősülnek (a CIRE 51. cikke).

A fizetésekre vonatkozó eljárásban érintett követelések kifizetése előtt a vagyoni felügyelő levonja a vagyoniból azokat az eszközöket vagy jogosultságokat, amelyek az eljárás költségeinek és kiadásainak – többek között az eljárás lezárása előtt várhatóan felmerülő költségeknek és kiadásoknak – afedezéséhez szükségesek.

Az eljárással kapcsolatos költségeket és kiadásokat a CIRE 172. cikkével összhangban kell megfizetni.

A természetes személy kötelezettségeinek törlése esetén a CIRE 241. cikke alapján a vagyoni kezelésének időszaka alatt a vagyoni kezelő minden év végén elsősorban az eljárással kapcsolatos költségek és kiadások kifizetésére használja fel a kapott összegeket.

17 Mik a hitelezők összességének hátrányt okozó jogügyletek semmisségére, megtámadhatóságára és végrehajthatatlanságára vonatkozó szabályok?

A CIRE 120–127. cikke rendelkezik a hitelezők kollektív érdekeit sértő (a fizetésekre vonatkozó hitelezők kielégítését korlátozó, akadályozó, hátráltató, veszélyeztető vagy késleltető) cselekményekből eredő helyzetek megoldásáról, feltéve, hogy az ott meghatározott feltételek teljesülnek.

Alkalmazandó jogszabályok

[A fizetésekre vonatkozó eljárásról és a vállalkozások helyreállításáról szóló törvénykönyv \(CIRE\)](#)

[Az Európai Parlament és a Tanács \(EU\) 2015/848 rendelete \(2015. május 20.\) a fizetésekre vonatkozó eljárásról](#)

[Polgári perrendtartás \(Código de Processo Civil\)](#)

Figyelem! A jelen tájékoztató dokumentum tartalma nem köti a kapcsolattartó pontot vagy a bíróságokat, és nem zárja ki a hatályos jogszabályok vagy azok módosításainak közvetlen megtekintését. A CIRE fentiekben hivatkozott rendelkezései a 2022. augusztus 25-i 57/2022. sz. törvényerejű rendelettel elvégzett felülvizsgálattal bezárólag veszik figyelembe a 2004. március 18-i 53/2004. sz. törvényerejű rendelet módosításait.

Last update: 02/07/2025

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.